

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 167/20
Люксембург, 17 декември 2020 г.

Решение по дело C-389/19
Generalstaatsanwaltschaft Berlin

Гражданин на Съюза може да бъде екстрадиран в трета страна само след допитване до държавата членка, чийто гражданин е

В рамките на това допитване, държавата членка, чийто гражданин е лицето, трябва да бъде уведомена от замолената държава членка за всички фактически и правни обстоятелства, представени в молбата за екстрадиция, и да ѝ бъде определен разумен срок за евентуално издаване на европейска заповед за арест срещу този гражданин

ВУ, който е украински и румънски гражданин, е роден в Украйна и е живял там до преместването си в Германия през 2012 г. По негова молба през 2014 г., като потомък на румънски граждани, той придобива румънско гражданство, без никога да е пребивавал в Румъния.

През март 2016 г. германските органи са сезирани от Главната прокуратура на Украйна с молба за екстрадиция на ВУ с цел наказателно преследване. През ноември 2016 г. Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Главна прокуратура Берлин, Германия) уведомява румънското министерство на правосъдието за молбата за екстрадиция и пита дали румънските органи възнамеряват да проведат наказателното преследване спрямо ВУ. Министерството отговаря, от една страна, че румънските органи могат да вземат решение за провеждане на наказателно преследване само по молба на украинските органи, и, от друга, че издаването на национална заповед за задържане като условие за издаването на европейска заповед за арест предполага наличието на достатъчно доказателства за виновността на съответното лице в престъпленията. Ето защо, Министерството моли германските органи да предоставят представените им от украинските органи доказателства.

Германското право забранява екстрадицията на германски граждани, но не и екстрадицията на граждани на други държави членки. Поради това Kammergericht Berlin (Висш областен съд Берлин) счита, че екстрадицията на ВУ в Украйна е допустима, но изпитва съмнения дали не е в противоречие с принципите, изведени от Съда в решение Petruhhin¹, като се има предвид, че румънските съдебни органи не са се произнесли изрично по въпроса за евентуалното издаване на европейска заповед за арест. Всъщност в цитираното решение Съдът по-специално е постановил, че когато държава членка, в която се намира гражданин на Съюза, който е гражданин на друга държава членка, е сезирана с молба за екстрадиция от трета държава, тя е длъжна да уведоми държавата членка, чийто гражданин е издирваното лице, за да се предостави на органите на тази държава членка възможност да издадат европейска заповед за арест, така че това лице да бъде предадено за целите на наказателното преследване.

Като иска да разбере какви са последиците от това решение за изхода на делото, което разглежда, тази юрисдикция отправя до Съда три преюдициални въпроса относно тълкуването на членове 18 и 21 ДФЕС (свързани съответно с принципа на недопускане на дискриминация, основана на гражданство, и с принципа на свободно движение и пребиваване на гражданите на Съюза на територията на държавите членки) и на решение Petruhhin.

¹ Решение от 6 септември 2016 г., Petruhhin, [C-182/15](#) (по-специално т. 48 и 50); вж. също ПС № [84/16](#) www.curia.europa.eu

Преценката на Съда

Съдът, заседаващ в голям състав, на първо място, разглежда въпроса дали членове 18 и 21 ДФЕС се прилагат към положение на гражданин на Съюза като положението на заинтересованото по делото лице в главното производство. В това отношение Съдът изтъква, че съгласно съдебната практика гражданин на държава членка, притежаващ на това основание статут на гражданин на Съюза, който законно пребивава на територията на друга държава членка има правото да се позовава на член 21, параграф 1 ДФЕС и попада в приложното поле на Договорите по смисъла на член 18 ДФЕС. Фактът, че ВУ е придобил гражданство на дадена държава членка едва след като вече пребивава в държава членка, различна от държавата членка, чието гражданство впоследствие е придобил, е без значение в това отношение.

На второ място, Съдът уточнява задълженията за държавите членки в рамките на осъществяването на обмена на информация, посочен в решение Petruhhin. В тази връзка Съдът посочва, че замолената държава членка трябва да предостави на компетентните органи на държавата членка, чийто гражданин е издирваното лице, възможност да поискат това лице да им бъде предадено в рамките на европейска заповед за арест. За тази цел замолената държава членка трябва да уведоми тези органи не само относно наличието на молба за екстрадиция, но и за всички правни и фактически обстоятелства, които са ѝ представени от молещата трета страна в рамките на молбата за екстрадиция. Трябва да бъде посочена и всяка промяна в положението на издирваното лице, която има отношение към евентуалното издаване срещу него на европейска заповед за арест. За сметка на това, нито една от тези държави членки не е длъжна съгласно правото на Съюза да поиска от молещата трета страна предоставянето на наказателното дело, за да може държавата членка, чийто гражданин е заинтересованото лице, да прецени основанията самата тя да проведе наказателното преследване срещу посоченото лице.

Съдът подчертава, че след като е изпълнено задължението за уведомяване, органите на замолената държава членка могат да проведат производството по екстрадиция и евентуално да допуснат екстрадицията на заинтересованото лице при липсата на европейска заповед за арест, издадена от органите на държавата членка, чийто гражданин е лицето, в разумен срок. Такъв срок трябва да бъде посочен на тези органи от замолената държава членка и продължителността му да бъде определена, като се отчетат всички обстоятелства по делото и, по-конкретно, евентуалното задържане на заинтересованото лице във връзка с производството по екстрадиция и сложността на случая.

На трето място, Съдът приема, че членове 18 и 21 ДФЕС не могат да се тълкуват в смисъл, че замолената държава членка е длъжна да откаже екстрадицията на гражданин на Съюза, който е гражданин на друга държава членка, и сама да проведе срещу него наказателното преследване за престъпления, извършени в трета страна, ако, както по делото в главното производство, съгласно националното право на замолената държава членка тя може да проведе наказателно преследване спрямо този гражданин на Съюза за определени престъпления, извършени в трета страна.

Всъщност в такъв случай наличието на задължение да откаже екстрадиция и сама да проведе наказателното преследване би лишило замолената държава членка от възможност сама да прецени дали да предприеме наказателно преследване по отношение на посочения гражданин въз основа на националното право и би излязло извън границите, които правото на Съюза може да наложи върху упражняването на правото на преценка на тази държава по отношение на целесъобразността от преследване в наказателноправната материя. В случай като разглеждания в главното производство в правото на Съюза се поставя единствено въпросът дали замолената държава членка може да действа по отношение на този гражданин на Съюза по начин, който да засяга в по-малка степен упражняването на правото му на свободно движение и пребиваване, като предаде този гражданин на държавата членка, чийто гражданин е, вместо да го екстрадира в молещата трета страна.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536